

GLASOVA Panorama

KRANJ, 28. JULIJA 1962 — LETO II STEVILKA 29

DNEVI ODDIHA, KI JIH PREŽIVLJA NOBELOV NAGRADENEC PISATELJ IVO ANDRIĆ V DRUŽBI KNJIŽEVNIKA IN PRIJATELJA ALEKSANDRA VUCA NA BLEDU, KAMOR PRIHAJA SLEHERNO LETO, GREDOM KRAJU. NA SLIKI: IVO ANDRIĆ IN ALEKSANDER VUČO PRED BLEDJSKO POSLOVALNICO »IZLETNIKA«, KJER STA POVPRASEVALA O ODHODIH AVTOBUSOV IN VLAKOV PROTI BEOGRADU.

Pred otvoritvijo Gorenjskega sejma

Teden pričakovanja

**Pri nas ljudje radi govorijo, da se na napakah učimo
— Vsa zabava na razstavišču v kozarcu**

• Za mesto Kranj in bližnjo okolico v koledarju ni bolj razgibanih časov kot so ob vsakoleinem gorenjskem sejmu. Mesto dobri za sicer skromne razmere povsem drugačni, bolj velemestni izgled. Za nekatere je večja gneča na cestah in glasnejši vrvež okoli razstavišča že dokaz, da smo prišli v »deleta nebesa«. Za bolj zahtevne meščane pa je sejmski vrvež podoben »vaškemu sejmišču«, kjer mestarijo z vsemi mogičimi in nemogičimi človeškimi čednostmi. V takšnem navzkriju je težko potegniti skupni imenovavec, ki bi odražal dejansko sliko.

Za vrsto let ima Gorenjski sejem pretežno gospodarski značaj. Močno je še vedno zanemarjena turistična in zabavna stran te znane gorenjske prireditve. Pred resnejšimi zabavnimi prireditvami si včasih moramo od stramu zakrivati oči. Podatki, ki smo jih zbrali govorijo, da tudi s turističnim pečatom sejma nimamo srečne roke. Ocene o sejmu so izrekli predvsem tuji obiskovalci. Daleč smo od pomicali, da bi jih pričo tega zavračali,

Iznajdba angleškega letavca

Londončan Wheatley — letevec angleškega vojnega letalsva — se je znašel in izognil velikemu londonskemu cestnemu prometu.

V službi je na londonskem letališču, ki je 35 km oddaljeno od njegovega stanovanja. — Ker je posebno zjutraj in zvečer promet preobremenjen, je zapravil celo 2 uri na poti. Naselil se je na Skotskem, 100 km proč od londonskega letališča, kljub temu pa porabi sedaj polovico manj časa za prevoz kot prej. Wheatley se pripelje z avtomobilom na letališče Prestwick v 10 minutah, nato se usede v letalo in se odpelje na londonsko letališče in je v 50 minutah na službenem mestu.

ITALIJAN: Preskromni ste. Preslabo obveštate ljudi. Na Bledu in v Bohinju je mnogo tujcev, ki ne vedo za sejem.

KOROSEC: Povežite tujski promet z ogledom sejma. Skušal bom v prihodnjih letih organizirati prevoz z avtobusom, da si ljudje s sosednje pokrajine ogledajo Kranj in sejem.

ANGLEZ: Vabiljive so nizke cene. Kupil bi mizo s stoli za sejno dvorano. Ovirna je prevoz in carina. Jadrnico bom kupil in spravil na Bledu.

SVICAR: Kje bi dobili lovski potrebščine, pastirske piščale in gorjuške edre?

V ekviru praznovanj 10-enostopenjske raket. Ker ni letnica revolucije so v ZAR bilo znano, da egiptovske uspešno izstrelili kar štiri oborožene sile razpolagajo z

SRECANJA Z LJUDMI

Že nekaj časa je s skupino francoske mladine iz La Ciotat, ki preživlja počitnice v Kranju, pri nas tudi vodja te mladine gospod ROMAIN ROUX. Razgovor z njim smo izrabili, da zvemo kaj več o njegovih zapažanjih o mladinici pri nas in v Franciji. Prav zadnji čas zelo pogosto postavljajo mladino po svetu pred ogledalo.

• Kateri dogodek bi kot Francoz postavili v zadnjem letu na prvo mesto?

Primerjava mladine

Brez razmišljanja — konec vojne v Alžiriji. To je bil rak, ki je razjedal Francijo. Zdaj bomo dihal bolj mirno, pa tudi življenje se bo verjetno zboljšalo.

• Kakšne so značilne črte francoske mladine? Francovi so kot ljudje individualisti in zelo neodvisni kot osebnosti. Imajo prirojen kritični duh in zelo radi razpravljajo. Zaradi tega je tudi politični spektor raznobarven. Večina francoske mladine je resna in delavna. Izjero pomenijo seveda »črni sukničiči«, mladina, ki je lahkomislena in iztrjena po svojih moralnih načelih.

• Kakšna zveza je med blaginja in prekrški, ki jih povzroča mladina v »črni sukničičih«?

Mislim, da blaginja ni kriva za grehe mladine. Edino, kar mladino izprija, je, da do te blaginja ne more priti tako hitro kot si želi.

• Kakšne razlike ste zapazili med francosko in našo mladino?

O francoski mladini sem že povedal, kaj mislim. Sanje vsakega mladega Franca so čimprej priti do avtomobila in čimveč doživeti. Vaša mladina se je za razliko od francoske zatekla k športu. Vprašal sem nekega fanta, če misli kaj na avtomobil, pa mi je odgovoril, da ima še dobre noge.

ZDRAVKO TOMAŽEJ

raketami, s kakršnimi so se do sedaj ponašale le velesile kot ZDA, Sovjetska zveza in morda še ena ali dve druge države, je Združeni arabski republike uspel dobra presenetiti svet. V Izraelu se je presenečenje sprevrglo v prav preplah, saj so tam prepričani, da so rakete, novi avioni iz Sovjetske zveze in drugi pripomočki za vojskovanje, s katerimi je ZAR proti pričakovanju dobro založena, namenjeni predvsem njihovi državi.

Podrobnosti o raketah in njihovih sposobnostih skorajda niso znane. Zvedelo pa se je, da se je raka »Zaher« uspešno spustila na cilj, oddaljen od kraja izstrelitve 360 milij. To pa zadošuje, da lahko iz ZAR dosežejo vsako mesto v Izraelu.

Vendar rakete niso operativne, ker nimajo nuklearne glave. Naser sam je to podaril in dodal: »Mi smo proti temu.« Njihova izstrelitev pa je imela veliko propagandno moč in Naserjev ugled v arabskem svetu je spet močno porasel.

Nevarne bolezni

V italijanskem zdravniškem listu so izšli zanimivi podatki o številu spolno obolenih. Stavilo spolnih obolenj se je od leta 1958 dvakrat povečalo. Menijo, da je to povečanje povzročila ilegalna prostitucija.

ROBIN HOOD V kolumbijskih gorah

• William Anjela Aranhuren je kolumbijska vladarica za bandita in je razpisala ogromno nagrado na njegovo glavo. Pojavila se Aranhuren, v katerem videti ljudstvo svojega maščevava, pa je veren odraz globini zaostrenih socialno ekonomskih problemov na tleh te južno-ameriške države.

Po vseh mestih zapadnega dela Kolumbije je mogoče zasediti takšek letak: William Anjel Aranhuren, z nazivom »Maščevavec«. Bandit. Leta starosti: 26. Beli. Oči bleščejo. Višek 1 metro in 76 centimetrov. Oblečen v vojaško obliko. Vlada razpisuje nagrado 100 tisoč pezsov za tistega, ki ga privede.

»Maščevavec« je eden izmed mnogih »razbojnnikov«, ki v zadnjih nekaj letih povzročajo precej neprijetnosti armadi in policiji. Delujejo v težko pristopnih predelih.

GLOBUS

TO JE BIL MOŽ...

Se noben državni gost ni bil v Parizu s takimi častimi sprejet kot zapadnonemški zvezni kancler. Neki minister je tisto dejal: General de Gaulle bi če bi le mogel. Adenauerja najraje postavil za predsednika francoske republike.

POMPIDOUJEVO

MNENJE O POLITIKI

Med častnim sprejemom, ki ga je priredil de Gaulle na čast zveznega kanclerja Adenauera v Elysejski palači, se je Adenauer razgovarjal tudi z ministrskim predsednikom Pompidoujem. V razgovoru je Adenauer vprašal nekdanjega bankirja: »Ali mislite, da je potek politika fežlj kot bankirja?«

»Mnogo fežlj,« je prikimal Pompidou.

V ALŽIRIJE GREDO

URE DRUGACE

Po neodvisnosti Alžirije so ure naravnali po Greenwichu, ne več po Parizu. Torej zamejajo za eno uro. Govori se, da je to spremembu tudi v počasnosti alžirske vojske, ki je svoja povelja in napade izvrševala po Greenwichu.

P. VEC V ZAPORU

Ameriški pevec Pat Boone, ki snema v Londonu film »Main Attraction«, je bil obsojen od nekega londonskega sodišča na en dan zapora. Pozabil se je kot davni obveznik prijaviti policiji. V zaporu so ga dan zaporniki prisli na svoj račun. Pat Boone je priredil koncert, ki so ga poslušali vsi zagoni.

Kmetje jim nudijo zatočišče unicev podporne stebre oponih jih nikoli ne izdajo – neziciske libešne stranice, kateri zaradi sožalja, drugi Polici, ki so pridrli v Romu zato, ker se bojijo maščevanja. Nekateri izmed njih pod vplivom levičarskih krogov telijo, da bi imela njeni ženaveva, pa je veren odraz globini zaostrenih socialno ekonomskih problemov na tleh te južno-ameriške države.

KOLUMBIJA
VELIKOST 1.158.335 kvadratnih kilometrov
FREDIVAVCEV 12 milijenov
GLAVNO MESTO Bogota
GOSPODARSKE PANOGE živilstvo, rudarstvo
FODNEEJE tropsko

člani oboroženih skupin in družila sta se kmotom v planapadajo vojake in civiliste, nina, ki so bili tudi prisiljeni, da se skrivajo. Z njimi se je boril tri leta. V tem času je prišel na oblast Rorbas Pinilia in se odločil, da

ponudi partizenom amnestijo pod pogojem, da oddajo majhni vasiči sredi rža in bombažnih nasadov. Njegov oče je bil navadni najemnik, po prepirčanju liberec. William je imel 15 let, ko so nasilniki vdeli v njegovo vao. Diktator Ospina Péres je hotel utrditi oblast konservativne oligarhije – zvezze z najbolj desnim latifundisti, in se je zato posluževal največjega nasilja, da bi

V KUBI SO ZACELI SIROKO GIBANJE ZA ODPRAVO NEPISMENOSTI. KUBANSKE SOLE SO UREJENE SKROMNO, ODVISNO PAC OD RAZMER V POSAMEZNIH NASELJIH. POVSOD PA SO SI V »PRILOZNOSTIH SOLAH« PRISKRBELJ TABLE, NA KATERIH SE UČLJO PISATI.

-NEPOKORNI- ZAHTEVAVO IZPOLNITEV OB LJUB

Maščevanja nad amnestiranimi partizani pa niso prenehala. Ko so kmetje v Tolimi zahtevali nazaj obljudevanzo zemijo, je armada ostrosti nastopila proti -nepokornim-. Speci so nastali partizanski odredi. Toda varnostna »začela več bivših partizanov, ki so pristala na amnestijo in med njimi tudi Williamom Aranhurem.

Z bodočo zico okoli vrata so ga z dvajsetimi drugimi ujetniki zasliševali prav na dvorišču njegovega bivšega doma. Mučili so ga, da bi izvlekli iz njega podatke o novih partizanskih grupah v Tolimi. Obsojen je bil na 23 let in 9 mesecov ter nica.

Tudi dve leti po padcu Rohesa Pinilia je ves aparat diktature še vedno ostal nedotaknjen. Osebnosti, ki bi morale odgovarjali za mučenja in masovna pobiranja so zavzemale važne diplomatske položaje in nikogar ni bilo, ki bi jih poklical na odgovornošč.

Bivši partizani so uvideli, da so prevarjeni. Njihovi partizeni voditelji so se sporazumeli z bivšimi preganjavci. Po mesihih in vasesh je krajevala revščina.

Na takih osnovah so se po vsej državi razvili oboroženi odredi. Nastopal je dan, ko se je bivši partizan William Aranhuren spetlahko imenoval »Maščevavec« in pričel delovati na severu Tolime. Po visokih nagradah, ki so razpisane za njem in njemu enake sodec pa je kolumbijsko pravosodje zelo energično do ljudi, ki so bili pravzaprav primorani, da vzamejo puške v roke in pošiljejo pravice v planinah.

Križem po svetu

Francija ne pusti nemških so prebivali pet let v prekovačkah pri miru. Nemci, ki morskih deželah v vrstah tujiske legije, sedaj lahko ostanejo v Franciji kot v matičnih deželah. Ce so operativni poseben izpit, lahko po prenehanju pogodbe s tujsko legijo dohaja primerno službo kot orožniki in stražarji na sodišču.

WILLIAM ARANHUREN

Bekti so .

»Temo sodelovanje francoške armade in zahodnonemške armade, naj bo izvor moči za vse zahod.«

Charles de Gaulle,
predsednik francoske republike

»Trenutno živi v Evropi kakih tisoč ljudi na robu tega, ker se ukvarjajo s problemom, kako bi se zmanjšala beda v svetu.«

Adolf Novacinski,
poljski satirik

»V današnjem času ni nicenskih mogočih doseči z vojno.«

Dr. Kwame Nkrumah,
predsednik Gane

»Položaj v odnosih ZDA in Sovjetske zveze bi vsak potreben živist ocenil kot trajni pat.«

Sebastian Hafner,
angleški komentator

»Najprej sa črencem omogoči, da pridejo v žole in sedaj so iz bol izgnali bogata.«

Georges Andrews,
demokratski poslanec

»Kennedy je drugorazredni mož, ki vodi pravzaprav državo, de Gaulle je pravzaprav mož, ki vodi drugorazredno državo.«

Lord Aetrinchan,
angleški novinar

»Politiki često zamenjajo ogledalo z oknom. Postavijo se pred ogledalo, kot da bi gledali skozi okno. Vidijo same sebe in nato razložijo: povprašal sem po javnem mnenju.«

Gullotti,
italijanski poslanec

»Ce bi usakočrat dobil denar, ko so časopisni članki omenjali »Tretjega človeka«, bi bil danes bogat.«

Graham Greene, scenarist filma »Tretji človek.«

»Politični barometer se ravno tako težko napove, kakor vreme v Angliji.«

Harold Mac Millan,
angleški ministrski predsednik

Luči potujejo do obzora

PRVA SPOZNANJA

V naši družini ni ribičev. Morda nam zato pričakjuje potrebitnosti. Kljub temu sem imela dovolj priložnosti, da zvem morskih o tej pomembni tematiki. Podatke o lastnostih ribiciev in velikosti rib sem črpala največ iz »Pavlihe«. Pred pol desetletja sem si prvič lahko prav od blizu ogledala, kakšen je trnek. Skupina navdušenih ribiciev je opelatala s trnki, ko se je po cesti vračala proti domu. In tako je eden izmed svetlih kaveljkov našel moje krilo, ko sem šla – niti hudega sluteč – mimo. Ker je precej dolgo trajalo, da so me rešili, sem si to zadevo lahko dobro ogledala.

Prvi tesnejši stiki s predstavniki ribjega rodu so me spravili še v večjo zadrgo. V soli sem po dveurnem predavanju o razpoznavanju pokvarjenih rib res našla v veliki skledi z ribami, ki so bile pripravljene za praktične vaje, nadvse sumljiv individualum. Prijela sem stvar za rep, jo vzdignila in zavila: »Ali se vam ne zdi, da je ta riba pokvarjena?« Zgodilo se je nekaj nepričakovanega. Rib je v znak protesta začela divje migati, da sem jo prestrašena izpuštila. Sicer pa je imela prav, ker je bila res popolnoma sveža. V pesodi z vodo je živila še tri ure in bi gotovo še dle, če je ne bi potrebovali za kosilo.

Od tedaj naprej sem se rib in ribiciev izogibala.

V veliko točko pa mi je bilo, da imajo tudi drugi težave s tem opravljanjem. Posmidite, kaj se je zgodilo Juretu. Zelo pameten fant je in vsak trenutek uporabi za »globoko« razmišljanje. Tako je neko juftro »globokozamišljen sedel nad globokim telomunom in se pripraval, da bi vrgel trnek. Ni povedal, o čem je razmišljal, samo to je gotovo, da o ribolovu ni, ker bi sicer ne vrgel trnka v vodo s palico vred. Draga palica je pri priči utorila, vendar je bil konec srečen, ker je Jure klub hladnemu vremenu skočil v vodo in res dragoceni priomoček. (Tisto o kupu združil, ki jih je pospravil, pa tokrat zamolčimo.)

Franci, Joco in Branko so si pridobivali prve ribiške izkušnje na morju. Vedeli so, da živi v morju na milijarde rib in ta podatek jim je popolnoma zadostoval za neizmerni ribički optimizem. Priprave za prvi odhod na morje so trajale več kot teden dni. Odhod v motorjem čolnu – opremljenem z vso mogočo brikarijo (niso pozabili na vedevedro za plen) – je bil kar malce pretresljiv. Pa se ni zgodilo nič pričakovanega. Po nekajur-

Kramljanje o srečanjih z ribami in ribiči, ki pa nima nikakršne zveze z ribiškim pretiravanjem

nem cincanju v čolnu so se vrnili, ker jim je padla v morje še lista riba, ki so jo vzeli s sabo za vabo.

ZDAJ PA ZARES

Zadnji čas je, da rečem še nekaj o pravih ribicib. O tistih, ki večer za večerom odhajajo na morje, ker je lovjenje rib poklic, za katerega so se odločili.

Z ribicib sem se spoznala v Fažani. Nanje so me opozorile lučke, ki so vsak večer

gim fažanskim ribičem, da so odpali po ribiško arečo, ja ne bi zamudila nobene ribe, ki bi začela tam mimo. Kmalu sem bila tako zaspvana, da sem tu pa tem le stežavo ugotavljala, če res sledam ribi ali se mi o njih le sanja. Priznani svečar mi je potrebitno razlagal, kako se zbirajo ribe. Sardelice prihajajo v velikih skupinah v globine pod barko in spuščajo drobne mehureče, ki se jih ribiči zelo veselijo. Ko namreč ribe zaidejo v ob-

kah in gledala v morje, da vožnja do »obzora« ni bila dolga. Po manj kot eni uri smo prispeali na izbrano mesto. Druge luči iz fažanskega pristanišča so se ustavljale v daljših razdaljah od »Albatrosa«. Ribiči so

radiu sporočili, da ne bodo vrgli mreže. Toda okoli dveh ponocí so oblaki zakrili konkurenčno svetlobo in kmalu nato so se pod lučmi začele svetlikati prve ribice. Najprej je prišla nemirna družina girc in začela svoj brezglav tek ob robu sene, pozneje so zašle v svetli krog tudi majhne skupine sardel, sardonov in nekaj skus. Okoli treh ponocí sta se čolna začela zelo počasi približevati barki, da ne bi prepodila številnih nekaj sto rib, ki so nasledje njuni svetlobi.

KONČNO SE MI POSVETI

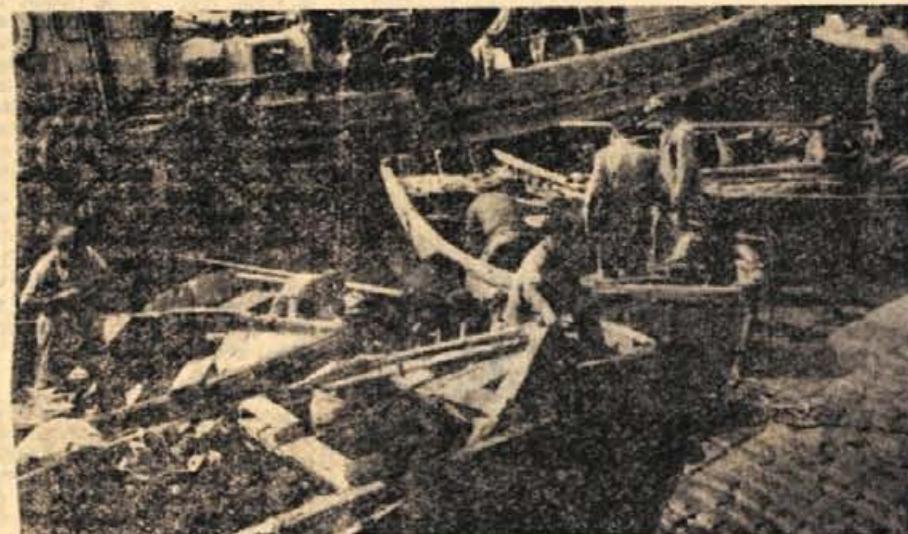
Vsi, ki so do sedaj lahko spali v trupu barke, so zaspano prilezli na krov. Brez besed so začeli pripravljati mrežo. Čepim na kljunu ladje in si belim glavo s tem, kako je mogoče namestiti to ogromno luknjicasto pregrinjalo (mreža ima namreč okoli 300 metrov dolžine, okoli 90 pa širine) tako v morje, da se z njo kaj zajame. Sele tik pred koncem sem si lahko priznala, da sedaj to reč dobro razumem.

Ko sta čolna priplula do ladje, so pogasili luči na barki in na čolnu. Od čolna z lučjo, ki je zadrževala ribe, smo se potem oddaljili nekaj desetih metrov in se nato ločili še od čolna, na katerega je bil pritrjen eden izmed vogalov mreže. Barka je za tem v loku obkrožila luč in puščala za sabo mrežo, katere sled so izdajali koščki plute, pritrjeni na njen zgornji rob. Mreža je potonila, ker je bila na spodnjem robu obtezena s vinskiimi utežmi. Krog okoli osvetljenga čolna je bil hitro sklenjen. Na poseben skripec na barki so navili vrv, napeljano skozi spodnji rob in tako zadrgnili vrečo. Sele sedaj so se ribiči razdelili v dobre volje, kljub temu da je bil njihov trud slabo poplačan. Ko so potegnili mrežo nazaj na barko in zmetali v morje najrazličnejše rastlinske in živalske prebivavce morskega dna, ki niso za rabo, so jim ostale 4 lignje, zaboček skus, zdrobove večerje girc, zabojski sardonovi in nekaj zabojev sardel.

Na »Albatrosa« zajamejo v mrežo naenkrat po tisoč ali še več kilogramov rib. To je predvsem odvisno od tega, kako velike jate rib se zadržujejo na območju, kjer lovijo. Do sedaj so največ zajeli 15 tisoč kilogramov rib naenkrat. V lanskem oktobru se je zadrževal ob istisk obali tolikšna množina rib, da so jim takmajnji ribiči v starih nočeh zajeli več kot 400 tisoč kilogramov na istem mestu.

»Se velikokrat vračate domov brez rib?« sem povprašala ribiča. »O, seveda,« je odvrnil, »če so ribe, so, če jih ni, jih pa ni.«

Tokrat je naneslo tako, da jih ni bilo. S »Srebroplovca« so kapitanu »Albatrosa« po

ZADNJE PRIPRAVE PRED ODHODOM RIBISKI SRECI NAPROTIV

zaplule iz pristanišča in se ustavile prav na mestu, kjer sta se za nas, ki smo jih opazovali z obale, stikala morje in nebo.

Privatna in poklicna rado-vodnost (ena je hujša od druge) sta me navedli na to, da sem presila ribiče, če grem lahko z njimi pogledat, kaj se dogaja na obzoru.

»ALBATROS«

A lbats je velika morska ptica, ki gospodari po pustih in nepristopnih otokih na južnih morjih. Njeno ime nosi ribička barka, na kateri sem zvedela, kako se lovijo ribe z mrežo.

Na »Albatrosu« dela sedem ribičev. Z njimi so sedaj tudi trije fanti. Na počitniški -praksi. »Rojeni ribiči«, si mislim, ko jih opazujem, kako spretno in urno se vrtijo okoli ribičkih naprav. »Ti boš pa gotovo ribič,« nagovorim enega izmed njih. »Ne, meni pa najbolj veseli gojenje cvetlic,« mi hitro odvrne. »Med počitnicami grem pa rad loviti.«

Ko se je znočilo, so bili pripravljeni za odhod. Bila je skoraj polna luna in obeta se je slab plen. »Albatros« je vklj. pogum tudi dru-

odvezali oba čolna in ju pusilli tako, da sta končno z barko tvorila velik trikot. V vsakem je ostal po en ribič, ki bo opazoval, kako svetloba privabila ribe in čoln ob dogovorjenem času previdno privadel do barke. Ce bo potreben, bo tudi nekoliko spremenil svojo mesto.

Vsi ribiči so potem odšli spet v spodnje prostore barke. Na krovu je ostal samo eden – svečar, ki bo opazoval zbiranje rib in o tem obveščal kapitana ter skrbel za zvezzo z ribičema na čolnih.

NELOJALNA KONKURENCIA Z NEBA

V temih nočeh ribe niso izbirčne in se rado zbirajo pod električnimi lučmi. Ob polni lumi pa umetno svetlobo dobesedno ignorirajo. Zato ribiči v svetlih nočeh ne odhajajo na morje. V takem času popravljajo v pristanišču mreže, čistijo barko, malo pa tudi potivajo. Včasih je bil ribolov v nočeh, ko je na nebu polna luna, celo prepovedan, ker so hoteli tako dosegči, da bi imelo ribe vsaj teden dni v mesecu mir in se nekaj zbrane in odpodile.

Namestila sem se na zavoju praznih vreč ob svetlini. Namesto pa je vklj. pogum tudi dru-

Vojašnice za bogate in siromašne

V ZDA — posebno pa še v New Yorku — je veliko naglico rastejo dvajset in večnadstropne stanovanjske stolpnice. Da se lahko vseliš vanje, je potrebno, da si želj bogat ali pa zelo reven. Trditev je malo čudna, vendar pa jo je lahko obrazložiti.

Zasebni lastniki stanovanj pogled mogoče pripisati vso podirajo manjše (vendar tudi udobnost in razkošnost, vendar pa je že po krajšem bivanju v njih mogoče ugotoviti, da je življenje v njih newyorškega centra, na njihovem mestu pa zgraditi je pač zgradil le zato, da bi ogromne stolpnice. V njih so iz čimmanjše vloge iztisnil stanovanja, ki jim je na prvi čimvečje dohodke.

Vsakdo, ki se želi vseliti v lukšuzno »superkasarno« — namenjeno izključno bogatemu, mora z lastnikom skleniti dogovor za več let in placati astronomsko najemino. Lastnik bo pred vselitvijo podrobno raziskal, če je kandidat za njegovo stanovanje finančno na trdnih nogah.

Vhod v razkošno stolpnicu mora odčarati največjega izbirčenja. Po zidovih visijo reprodukcije Picasso, tudi

po dvajsetkrat povečane, po tem ko jo v novih hišah kothi so majhni japonski lastnik lahko določi sam. No, vrtički ali celo zbirke izrednih kopij znanih starih in novih skulptur. Vratarja je ker je to, če stanuješ v taki tu zamenjal »menažer rezidence«, fini gospod, ki nadzoruje vratarja, pomočno osebje in po vsej verjetnosti

»Superkasarna« za najstrojnisti stanovavce. Take hiše mašnješe se po zunanjosti ne nimajo »liftbojev«, toda kar kor hitro človek stopi v dvigalo in ga požene, se v sobi hišnega detektiva pojavi slika na televizijskem ekrani, da lahko oceni, če je potnik v dvigalu nevaren za stanovanje.

Klub temu so nezgode stanovavcev toljšne, da so postale najbolj prijubljena tema tamkajšnjih zabavnih časopisov. Najslabše je, ker so zidovi tako tanki, da je mogoče slišati vsak gib v sosednjih prostorih. Tako posebno obupujejo sosedje družin z otroki pecev, glasbenikov, ljubiteljev radia in gramofona. Siri se domislica, ki da je v teh hišah mogoče slišati celo to, kdaj si sosed umiva zobe. Razen tega pa so stanovanja vse prej kot prostorna; majhna so in nizka. Vodovodna in električna napeljava je menda tako slaba, da je po krajšem času stanovanje kar zatrpano z neuporabnimi instalacijskimi napravami.

Epidemija graditve takih stolpnic se je pojavila v zadnjih nekaj letih in je brez dvoma posledica predpisov, ki določajo izredno majhno stanarinu v nekaj desetletij starih hišah, med-

ENO IZMED STANOVANJSKIH NASELIJ V NEW YORKU, V STOLPNICAH, KI JIH VIDIMO NA SLIKI, ZIVI OKOLI 11.250 AMERISKIH DRUŽIN

• NAJMANJŠE GLAVNO MESTO NA SVETU

Ob razglasitvi afriške države Ruande so ameriški časopisi pisali, da je Kigali najmanjše glavno mesto na svetu. Prestolnica Ruande ima samo 4.000 prebivavcev. Toda ameriški bravi so

nosilnostjo 131.000 ton je na-

ročila neka japonska tvrdika, da bi pocenila prevoz nafte iz Perzijskega zaliva. Z izgradnjo drugega tankerja enake velikosti bodo pričeli prihodnje leto.

• NAJSTAREJSE NASELJE V EVROPI

riskih otrok imajo vsaj štiri večjo ali manjšo napako na očeh. Ta porazna slika se

bo sedaj še poslabšala zaradi

vpliva televizije. Ameriški

otroci ure dolgo gledajo utrujajoče televizijske spo-

rede. Najbolj pogoste napake na očeh so: kratkovidnost,

dalekovidnost itd. V ZDA

uporablja načnike 90 milijonov Američanov, skoraj polovica od skupnega števila

prebivavstva.

• KRALJ AVTOMOBILOV

Henry Ford, kralj avtomobilov iz Detroita, je bil med obiskom v New Yorku osumljen, da je ukradel avto.

Ford, ki je parkiral svojega

Chevroleta pred neko restava-

racijo, se je po obedu usedel

v drugi avtomobil, s katerim

se je zapeljal nazaj v hotel, ne da bi opazil svojo zmožnost.

Lastnik avtomobila je javil

policiji in ta je našla avto

še drugo jutro pred hotelom, kjer je stanoval Ford.

ZANIMIVOSTI

kmalu popravili napako uredništva. Dve glavni mesti: Vanduz v kneževini Lichtenstein in Andora v državici Andori, še vedno nista dosegli tega števila.

• NAJVEČJI TANKER NA SVETU

Pred kratkim so spustili v morje največji tanker na svetu. Zgradili so ga v ladjevalnicah japonskega mesta Kjašju na zahodnem Japonskem. Tanker »Nišo maru« z

V bližini bavarškega mesta Herrsbrucka so odkrili najstarejše človeško naselje v Evropi. Ostanki človeških bitij so našli v pečinah severno od mesta. Znani nemški geolog in poznavavec ledene dobe Peter Sesler meni, da je naselje staro najmanj 175.000 let. Tudi znanstvenike iz drugih dežel bodo povabilili, da bodo proučevali te naselje.

• SLEPI AMERICANI

Od približno desetih ame-

TAKLE AVTO, KI LAJKO VOZI IN PARKIRA NA SUHEM IN V VODI, SO IZDELALI V ZAHODNI NEMCIJI, VGRADEN IMA ANGLESKI MOTOR, PATENTIRAN PA JE V ZDA. NA KOPNEM JE NJEGOVA NAJVEČJA BRZINA 80 KILOMETrov NA URO, V VODI PA 20. V NJEM JE CRPALKA ZA CRPANJE VODE, OB STRANEH PA IMA LADIJSKE SIGNALNE LUCI IN DVA PROPELERJA. V NJEM SE LAJKO PELJEJO 4 OSEBE

Pot

Bila je nedelja popoldne, ko smo zapustili Ljubljano. V večernih urah nas je sprejela Reka in nas znova prepričala, da je pravo mesto. Ceprav Reka ni niti tako velika, daje vtič popolnega pristaniškega mesta.

Na ladji

Peljali smo se z »Jadranom« (po Jadranu), edino našo ladjo, ki

ima na svoji palubi tudi bazaček (8×4 m). Bilo je pozno zvečer, ko smo se vrekali. Vljudno so nas opozorili, da naj se zadržujemo tam, za kamor smo si kupili vozovnico. Turisti spodaj, I. razred malo niže in »kabinski« potniki najnižje ali pa v kabinah. Vozovnica je merilo z ladji (verjetno še kje). Po tem je moč tudi ugotoviti, koliko ima kdo v žepu. Čim višje gršč po stopnicah, tem manj domače govorce slišiš, pa tudi mnoge evropske omagajo pred partubo za »kabiniske« potnike in se raje zadovoljijo z ležalnimi stoli (890 dinarjev Reža - Dubrovnik). Le ameriška angleščina se s težavo prebija v vetrju na najvišji palubi od potnika do potnika. Ko jim »opoldne napolnijo bazen, zvede za to lahko tudi potniki v prvem razredu, ker basen pušča in tako curajoča voda zmoci dve klepi, ki so dočlene zanke, in jim vzame prekor. Ljudje res nikoli niso zadovoljni s tem, kar imajo... Hocijo se več, čeprav jim ne koristi...«

Marisa

Se preden se zlekam v svoj ležalnik, zapazim moža z nakratko ostriznimi sivimi lasmi, kako sedi v smeri vožnje in brunada pesmico.

Stopim bližje in poslušam: »Mariso, Mariso, Mariso...«, in nje drugo.

Pomislil, se odločim, stopim se bližje in vprašam v srbohrvaščini: »Kdo je Marisa?«

»Ženska!« odgovori mimo in ne da bi me pogledal.

»Kakšna?« nadaljujem.

»Lepa!« je spet kratek.

»Od kod je?«

»Split!«

»Kaj dela tam?« Se vedno me ne gleda,

»Italijanka!«

In tako je šlo še nekaj časa, potem pa me je pogledal. Hitro je odšel na krmno. Tudi zjutraj je še vedno brundal.

Ribiški čolni

Ko sem že ležal v svojem ležalniku, sem prisluhnih pogovoru dveh starejših potnikov. Kmalu sem ugotovil, da sta ladjska kontrolorja. Prvi se je pritoževal nad iztrošnostjo nekaterih naših ladij, drugi pa je govoril o tem, kako je presestil posadko treh naših ladij, ko je zahteval, da naj

Drugo jutro

Drugo jutro sta se mi ponudili še dve turistični »doživetji«. Mlado avstrijsko turistsko, ki je potovala s svojo priateljico, je menda dobro emajalo prepričanje vseh ladih, ki menjajo, da so Avstriji izgubili svoj temperament. Pokažala je kaj zmore »Wieners Blut«.

Na končno razgovor nemškega turista

In končno razgovor nemškega turista

Bil je eden ladih, ki se zadovoljijo z ležalnikom. Recimo uradnik. Saj veste približno, kakani so nemški turisti. Rdeči kot jera, navadno tudi pegasit in posečni svetlobasi. Tak je bil tudi. Ker je zdel na robu ladje in pa morda, da

da ni mogoče videti zadnjih »osrečeval« potnike približno četrti ure. Nato pa je nesčesar razen tega, kar vidiš peljejo kostume za eno predstavo. Vendar so bili spet tako nesrečni, da so jih primizice in biljetcerji z vstopnicami. Nekateri so v navadnih oblečeh, drugi spet v narodnih nosilih. Slednjim kar nekako ozrosti, čeprav te »slajšajo za nekaj desetekakov, saj je sicer moč videti dalmatinsko narodno nošo - posebno močno - le še na lutkah v izložbah. Ženska se pride sem in tja katera v pisanim oblačilu na cesto, vendar moram priporavniti, saj je to ni žalivo, da zo seveda že vse precej prilete.

DUBROVNIŠKE IGRE, SPLITSKE IGRE, OPATIJA

EN DAN V DUBROVNIKU

Najprej sem jo videl na viščestnosti, je molel trnek v soljem barskem stolčku, kmavodo. Poleg njega je ležal lu za tem pa je že priredila neki naš turist s Stajerskega.

- Lepo je pri vas in poen! -

- To že, to že! -

- Da, samo ne znate še, veste, premalo ste »najdiljiv!«

- Se bo treba, se bo treba!

- Tretje leto sem že pri vas. Ceprav sem vedno bruhal, kadar sem bil na ladji, pa le se pride!

Na kaj vse človek lahko pozabi ob depotah naše domovine, pomislim.

Stajerec kislo pogleda, ko si slabši (sicer pa vodina takoj nimata merila za kvaliteto) za

- Zelo dobro govorite naš jezik! - popravlja Nemec.

- Veste, bil sem tri leta v Dachau! - pribije Stajerec.

Nemec kislo pogleda in se

preseže.

Sredi popoldneva pridevem v Dubrovnik.

V Dubrovniku

Med vožnjo so nam v petih jezikih povedali, da se bližamo mestu, ki že stoletja velja za blizer Jadrana. Daleč sem od tega, da bi hotel oporekat tej ladijski reklami. Dubrovnik je bil tudi letos lep, vroč, prijazen, čist, a drag, sicer lahko kupiš v glavnem mestni kavarni steklenico piva ceneje kot v kranjski restavraciji Park, pa tudi na luksuzni ladji »Jugoslavija«, ga dobiš ceneje, vendar se

JAT pristali na to, da prispevajo kostume za eno predstavo. Vendar so bili spet tako nesrečni, da so jih primizice in biljetcerji z vstopnicami. Nekateri so v navadnih oblečeh, drugi spet v narodnih nosilih. Slednjim kar nekako ozrosti, čeprav te »slajšajo za nekaj desetekakov, saj je sicer moč videti dalmatinsko narodno nošo - posebno močno - le še na lutkah v izložbah. Ženska se pride sem in tja katera v pisanim oblačilu na cesto, vendar moram priporavniti, saj je to ni žalivo, da zo seveda že vse precej prilete.

DUBROVNIŠKE IGRE, SPLITSKE IGRE, OPATIJA

JAT pristali na to, da prispevajo kostume za eno predstavo. Vendar so bili spet tako nesrečni, da so jih primizice in biljetcerji z vstopnicami. Nekateri so v navadnih oblečeh, drugi spet v narodnih nosilih. Slednjim kar nekako ozrosti, čeprav te »slajšajo za nekaj desetekakov, saj je sicer moč videti dalmatinsko narodno nošo - posebno močno - le še na lutkah v izložbah. Ženska se pride sem in tja katera v pisanim oblačilu na cesto, vendar moram priporavniti, saj je to ni žalivo, da zo seveda že vse precej prilete.

Shaw**spet v****Dubrovniku**

Stari Irc s sivo brado, ki ga poznamo kot dramatika, politika in avtorja dobitkov, se je letos po dolgem času spet pojavit v Dubrovniku. Shaw je že med obema vojnoma rad zahajal k nam, saj sta ga Dubrovnik in Crna gora nekajkrat privabil. Tokrat je prišel k nam preko CSR, sicer s komplikacijami, ki sem jih že opisal, vendar prišel je in vse ljubljenci gledališča, ki so se zbrali v festivalnem Dubrovniku, so se ga razveseli. Veseli so bili tudi njegov brivec v Dubrovniku, natakarji, ki so ga stregli, in vsi lisi redki, ki se ga so spominjajo iz časa med obevojama.

Novinarska raca, bošte rekli, ker veste, da je še veliki Irc, klub temu da je bil trdoživ in da je prinal prej čez devetdeseto, moral sredi prejšnjega desetletja zapustiti ta svet, ki ga je tako vztajno zbadal.

Vendar nimate prav. Shaw je prišel. Da je, se moramo zahvaliti spet angleškim igravcem, ki so z njegovo Svetom Ivano obudili spomin na velikega Ircia in pokazali še drugo svojo najboljšo predstavo.

MITO TREFALT

Gundulićev spomenik v Dubrovniku

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA - 26. julija

8.05 Poštarek v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Chopinove mazurke igra pianist Arthur Rubinstein
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Zabavni kaleidoskop
9.45 Poje ženski vokalni kvartet
10.15 Od tod in ondod
11.00 Iz zgodbe o malih Co-Co-San
11.40 Iz albuma popevk
12.05 Viški fantje na obisku
12.15 Kmetijski nasveti - Vet. Vladko Vrečko: Nakatera vprašanja prasičereje
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Popularne orkestralne skladbe slovenskih skladateljev
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Napotki za turiste
15.25 Glasbena medigra
15.30 -Vragov trilec - sonata v g-molu
15.45 Popularni Emil Adamič
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 Kitara in harfa
18.10 V vredem razpoloženju s skladateljem Richardom Straussom
18.45 Naši popotniki na tujem
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Sobotni ples

16.20 Melodije za nedeljko popolne
17.05 Sportna nedelja
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Vaša posem - vala melodija
20.50 Sportna poročila

21.00 Se eden iz Odes: violinist Nathan Milstein
22.15 Posnetki koncertov III. jugoslovenskega festiva jazzza na Bledu
23.05 Zaplešimo v novi teden

PONEDELJEK - 30. julija

8.05 Hugolin Sattner: Jeftejeva prizega, kantata
8.32 Pisani ritmi
8.55 Za mlade radovedneže
9.25 Zabavni orkestra Robert Farnon in Lawrence Elliot
9.40 Stara glasba za flauto, oboe in klavir
10.15 Od tod in ondod
11.00 Na obisku pri skladatelju Jakovo Gotovcu
11.35 Petindvajset minut za dobro voljo
12.05 Janez Jeršinec poje slovenske narodne pesmi

TOREK - 31. julija

8.05 Pesni o jutru
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje

od strani do strani
9.10 Dva baročna koncerta
9.45 15 minut s Kmečko godbo
10.15 Od tod in ondod
11.00 Glasba za otroke Bruna Bjelinskega
11.20 Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite - im mi je Cox
11.55 Veseli intermezze
12.05 Trio Slavka Avsenika s pevci

SREDA - 1. avgusta

8.05 Simfonična matineja
8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
10.15 Melodije ob 12.25
11.00 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Melodije ob 12.25
13.30 Pojeta Renata Tebaldi in Mario del Monaco
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
16.00 Humoreska tega tedna

9.25 Matineja za zabavo
9.45 Violinistka Jelka Staničeva izvaja štiri

12.15 Kmetijski nasveti - Miki Pucko-Šešek: Razvažanje hrane na delovna mesta
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Modest Musorgski: Slike z razstave
13.59 Intermezzo - igra violinist Blažej Calame

14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov
15.20 Zabavni zvoki
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Arija skozi stoletja
18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe.
18.45 Novo v znanosti
19.05 Glasbene razglednice

PETEK - 3. avgusta

8.05 Prva slika Gershwinove opero "Porgy in Bess"
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Pionirski tehnik
9.25 Milutin Radenković Concertino za klavir in orkester "Ač's in Galatea"
15.20 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov
18.45 Ludwig van Beethoven: Sonata za rog in klavir Isaac Albeniz: Malaguena
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Kaj nam je pripravil zabavni orkester RTV Ljubljana
18.10 Fawn in njegova flauta
18.45 Ljudski parlament
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Nas variete
21.00 Fank Martin: Koncert za violinino in orkester

21.30 Pred mikrofonom so naši pevci in majhni zabavni ansamblji
22.15 Zvočne slike raznih dežel

22.50 Literarni nočurno
23.05 Zadnji ples pred polnočjo

15.20 Deseti minut z zabavnim orkestrom vzhodnonemškega radija

15.30 V torek na svidenje

16.00 Vsak dan za vas

17.05 Hector Berlioz: Fantastična simfonija

18.10 Mali plesni koktail

18.45 S knjižnega trga

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Pojoči horizonti juga

21.45 Aleksander Lajovic: Fantasia notturna

22.15 Franz Schubert: Kvintet za klavir, violino, viola, violončelo in kontrabas

22.53 Humoreska Jaroslava Kociana zaigrala violinist Josef Šuk

23.05 Vsem, ki bi radi še plesali

23.35 Z lepimi melodijami se poslavljamo od vas

SREDA - 1. avgusta

8.05 Simfonična matineja
8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
10.15 Od tod in ondod
11.00 Glasba za otroke Bruna Bjelinskega
11.20 Rolf in Aleksandra Becker: Dovolite - im mi je Cox
11.55 Veseli intermezze
12.05 Melodije ob 12.25
13.30 Pojeta Renata Tebaldi in Mario del Monaco
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Melodije ob 12.25
13.30 Pojeta Renata Tebaldi in Mario del Monaco
14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
16.00 Humoreska tega tedna

9.25 Matineja za zabavo
9.45 Violinistka Jelka Staničeva izvaja štiri

ekstenze za violinino in klavir
10.15 Od tod in ondod
11.00 "Črtonir po boju"
12.15 Clovek in zdravje
12.25 Zabavni kaleidoskop
13.30 Modest Musorgski: Slike z razstave
13.59 Intermezzo - igra violinist Blažej Calame

14.05 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov
15.20 Zabavni zvoki
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Arija skozi stoletja
18.10 Portreti jugoslovenskih skladateljev zabavne glasbe.
18.45 Novo v znanosti
19.05 Glasbene razglednice

PETEK - 3. avgusta

8.05 Prva slika Gershwinove opero "Porgy in Bess"
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Pionirski tehnik
9.25 Milutin Radenković Concertino za klavir in orkester "Ač's in Galatea"
15.20 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov
18.45 Ludwig van Beethoven: Sonata za rog in klavir Isaac Albeniz: Malaguena
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Kaj nam je pripravil zabavni orkester RTV Ljubljana
18.10 Fawn in njegova flauta
18.45 Ljudski parlament
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Nas variete
21.00 Fank Martin: Koncert za violinino in orkester

21.30 Pred mikrofonom so naši pevci in majhni zabavni ansamblji
22.15 Zvočne slike raznih dežel

22.50 Literarni nočurno
23.05 Zadnji ples pred polnočjo

15.20 Deseti minut z zabavnim orkestrom vzhodnonemškega radija

15.30 V torek na svidenje

16.00 Vsak dan za vas

17.05 Hector Berlioz: Fantastična simfonija

18.10 Mali plesni koktail

18.45 S knjižnega trga

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Pojoči horizonti juga

21.45 Aleksander Lajovic: Fantasia notturna

22.15 Franz Schubert: Kvintet za klavir, violino, viola, violončelo in kontrabas

22.53 Humoreska Jaroslava Kociana zaigrala violinist Josef Šuk

23.05 Vsem, ki bi radi še plesali

23.35 Z lepimi melodijami se poslavljamo od vas

SREDA - 1. avgusta

8.05 Jutrijica s čehoslovaško glasbo - ljudeško in umetno
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.10 Glasbeni omnibus
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Malo instrumentov - veliko glasbe
15.30 Prizori z Cajkovskega opere "Evgenij Onjegin"
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušavcev
18.10 50 minut turizma in melodij

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Cetrtok večer

20.45 Z velikih opernih očes

21.00 S posebnimi programi

21.40 Dvajset minut pri skladatelju Sergeju Prokofjevu

22.15 Naš skupni studio

23.05 Sedaj pa... plesna glasba na tekočem traku

PETEK - 3. avgusta

8.05 Prva slika Gershwinove opero "Porgy in Bess"
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Pionirski tehnik
9.25 Milutin Radenković Concertino za klavir in orkester "Ač's in Galatea"
15.20 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov
18.45 Ludwig van Beethoven: Sonata za rog in klavir Isaac Albeniz: Malaguena
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Kaj nam je pripravil zabavni orkester RTV Ljubljana
18.10 Fawn in njegova flauta
18.45 Ljudski parlament
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Nas variete
21.00 S posebnimi programi

21.40 Dvajset minut pri skladatelju Sergeju Prokofjevu

22.15 Naš skupni studio

23.05 Sedaj pa... plesna glasba na tekočem traku

20.45 Zabavni intermezzo z orkestrom Raphaele
21.00 Literarni večer
21.40 Dvajset minut pri skladatelju Sergeju Prokofjevu

15.15 Nedeljskim kopavcem za prijetno popolne
20.00 Uršo Krek: Koncert za violinino in orkester
20.40 Ciklus Mednarodne radijike in TV univerze

21.00 V nedeljo ob devetih večer

22.15 Wagnerjeve melodije

PONEDELJEK - 30. julija

20.00 Za razvedrično in dobro voljo
21.10 Od pianiina do big banda
22.15 Slovenske narodne v priredbi Karla Pahorja

10.15 Od tod in ondod

11.00 Doprone pri Wolfgangu Amadeju Mozartu

11.25 Komorni zbor RTV Ljubljana poje pesmi raznih narodov

12.00 Ludwig van Beethoven: Sonata za rog in klavir Isaac Albeniz: Malaguena

12.15 Glasbeni omnibus

12.30 Prireditve dneva

13.35 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov

14.05 Glasbeni omnibus

14.30 Prireditve dneva

14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo

15.20 Malo instrumentov - veliko glasbe

15.30 Prizori z Cajkovskega opere "Evgenij Onjegin"

16.00 Vsak dan za vas

17.05 Koncert po željah poslušavcev

18.10 50 minut turizma in melodij

19.05 Glasbene razglednice

20.00 Cetrtok večer

20.45 Z velikih opernih očes

Še o plenicah in dojenčkovi opremi

Marsikatera mlada mamica ne ve prav dobro, kakšno tkanino naj bi kupila za plenice. Zato je prav, da spregovorimo nekoliko več o primernih tkaninah in njihovih lastnostih.

Za plenice je najprimerko prejo. Če je tkanina nejša tista tkanina, ki jo stikana iz debele preje, postavljemo vodila tkanina ali pa tudi tetra. V bistvu sta to plenice iz tanke preje pa dve tkanini, ki sta tkani lahko služijo trem dojenčkom.

Poznamo v glavnem dve vrsti vložne tkanine, in sicer originalne plenice in konfekcijsko vložno tkanino.

Originalne plenice morajo biti iz najboljšega bombaža, iz katerega dobimo fino tan-

nekoliko odstopita in se zato dobro prezračita. Seveda pa so originalne plenice nekoliko dražje od navadnih.

Ponekod izdelujejo originalne plenice tudi v različnih pasteljih barvah, da so v skladu z ostalo dojenčkovo opremo.

Druga vrsta tkanine je konfekcijska vložna tkanina ali tetra. Ta tkanina ima podolžni okoli 2 centimetra široki pasove, ker je namejena za izdelavo ostale dojenčkove opreme: strajk, kapic, slinčkov, povojev za popok, hlač in drugih delov obleke, ki pridejo v dotik s kožo. Ta tkanina je za plenice manj primerna, ker se med pretkanimi pasovi težko odstrani umazanja in se tudi počasneje suši.

Tetra tkanina je zelo primerna tudi za izdelavo spalnih srajcev.

Za brisanje dojenčka po kopanju je priporočljiva kačalna rjuhica iz trojne vložne tkanine. Ta tkanina je na vredno 90 centimetrov široka, tkanca v pet centimeterskem karu in se prodaja na metre. Zanj uporablja debeljši ker je ne premo toliko kot plenice. Ustreza tudi za brisače, saj ima se to dobro lastnost, da je po vsakem pranju bolj mehka, kar je prav nasprotno pri frote brisačah. Za brisače je mogoče uporabiti tudi originalne plenice z večjo dolžino (100 do 120 centimetrov).

Ze pred vojno so poskusili z izdelovanjem lanenih plenic. Lan ima sicer veliko dobrih lastnosti: vpija več vode kot bombaž, lepše ga je mogoče oprati, vlakna so trdna in trpežna, zaradi česar je posebno primeren za perilo v porodnišnicah. Lan pa je precej hladen in je zato dobro plenice pred uporabo nekoliko otopliti. Tudi plenice, v katerih so bile prepotečene lanene in bombažne fišti, so se dobro obnesele.

Flanela za plenice ni primerna, ker z nje odpadajo bombažna vlakna. Flanela tudi ne prenala dobro pranje, zato komaj vadri enega dojenčka. Razen tega drži nezno dojenčkovo kožo.

Ce pri previjanju uporabimo gumij vložek, lahko uporabljamo tudi plenice v velikosti 40 krat 40 centimetrov. Gumij vložek naj bo le ozelen pas in na njem ne prihaja v dotik s kožico dojenčka. Nikakor pa niso priporočljive hlačke iz gume ali polivinila, ker preprečujejo dihanje kože. Prav tako ni primeren slinček iz plastičnih mas, ker ne vpija tekocine. Veliko boljši je slinček iz vložne tkanine, ker dobro vpija in zato tekocine ne drsijo po slinčku na druge dele obleke.

Prihodnjič se bomo na kratko pogovorili še o pranju in sušenju dojenčkove opreme.

OTMAR ZUPANČIĆ

CE RADÍ HODITE NA IZLETE V BE MORATE IMETI TUDI SODOBNE SPORTE ČEVLJE, TORBICO IN RUTKO, CE POPIHA VETER

V počitnicah bi bila rada lepa

Počitnice so tu, morda mrzlo vodo in se le malhno obrišite. Olje je prodrlo globoko v kožo, da vas sonce ne že lepo zarjavite vrnile. Prav gotovo vsaka med počitnicami posveti več časa si ne boste toliko nalepili, svoji negi in tudi želi biti lepa. Koža je lepo zarjavila in utrujen obraz je izginal. Nekaj nasvetov, kako se boste med počitnicami negovali.

Zjutraj, preden greste na kopalische, se okopljite v topili vodi, nato se z mrzlo vodo splaknite in se možno zbrisite z grobo brisačo. Ne uporabljajte niti kolensko vodo niti parfuma. Lahko bi sicer dobole na soncu grde rjave madeže. Natriite si kožo z dobrim sončnim oljem. Olje naj koža vpije. Ne pozabite posebno masirati kočelev, rok in prstov na nogah. Nato se oskropite z

Najlepši lak za nohte v poletju je svetel perl-lak.

Skodrani lasje ne prenašajo dobro vode, ker se se bolj zvijejo. Zato se ne kopljite brez plavalne kapice.

Ce imate beljene ali barvane lasje, jih varujte pred soncem s slamnikom.

Ce vns skrbí, da bi se med počitnicami zreilje, sprijete zjutraj na prazen želzdec kozarec (oplete vode s sokom ene limone).

Mali nasveli

JBE — Starim gobam priporočamo k novem življenju, ce jih krepko premelkamo v vodi, ki smo ji dodali sek ene limone. Nato jih preplaknemo v vodi in na soncu posušimo.

MADEZE medu izperemo s toplo vodo, ki ji doda mo malo sode.

ZIMNICE, polnjene s pravo zimo, zmeraj le krtačimo ali jih očistimo s sošavcem; z iztepanjem namreč zimo uničimo.

CVETJE v vazi ostane daje sveže, ce dodamo vodi nekaj soli. Priporočljivo je tudi vsak dan stebalca nekoj prirezati.

OBLEKA, KI SI JO LAHKO IZ STARE PRIREDITE. BELO-ČRNO KARO JE VEDNO MODEREN, ZGORNA DEJ JE ENOBARVEN IN OBROBLJEN S KARO VZOREM.

Ustvarjavci in kritiki

Noben film in noben filmski ustvarjavec ne uide kritiki — dobrí ali slabí. Če pa kdo ni deležen pozornosti kritika, je to zanj še posebno ostra kritika. Ker filmski kritiki vsaj v določeni meri pomagajo ustvarjati mnenje občinstva o nekem delu, ker torej vplivajo na njegov odziv nanj, je razumljivo, da filmski ustvarjavci ne morejo biti ravnodušni do kritike. Kakšno je njihovo mnenje, pa je skušala nedavno tega ugotoviti angleška revija »Films and Filming«, ki je zastavila štiri vprašanja o tem vrsti znanih filmskih osebnosti. Odgovori nekaterih od njih na prvi dve vpr. zanj utegnijo biti zanimivi tudi za nas: Vprašanji sta:

- Kaj naj bi bil po vašem mnenju namen filmskega kritika?
- Ali branje kritik kakorkoli vpliva na vaše delo?

DIRK BOGARDE

• Oceniti film. Ne samo glede na njegovo vsebino, ampak tudi glede na to, kakšni vrsti občinstva je namenjen. Mnogo preveč kritikov obsodi kak film samo zato, ker ne dosegajo njihove osebne inteligenčne ravni, in mnogo preveč jih hvali kak film samo zato, ker je francoski, ruski ali japonski.

Nikoli nisem razumel, kako more nekdo ocenjevati kak film, ne da bi popolnoma obvladal jezik. Veliko preveč

kritikov piše zato, da bi na pravili zadovoljstvo sebi in majhni peščici priateljev.

• Ne bi mogel reči, da kritiki vplivajo na moje delo. Morda sta eden ali dva vplivala name v toliko, kolikor sta se zavedala nečesa, kar sem poskušal storiti scenariju in režiserju navkljub. Toda bolje je, da na Slovaka vpliva njegovi režiserji (n. pr. Dearden, Asquith, Cukor itd.) ali soigraci (n. pr. De Sica, Guiness). Ce oni pravijo, »V redu je«, že mora biti!

JOSE FERRER

Na splošno mislim o kritiki, da bi moral vsak kritik svojo oceno oblikovati tako, da bi bravci razumeli in zupali njegovemu mnenju.

• Preprtičam sem, da so kritiki zelo pomembni, ne toliko zaradi svojih osebnih mnenj, kot zato, ker posredujejo svojim bravcem vsebino in občutje nekega dela. Občinstvo bo vedno imelo zadnjo besedo in dobro bi bilo, če bi producenti, igrači in kritiki imeli to pred očmi, kadar ocenjujejo moč kritikov nad uspehom ali neuspehom nekega filma.

JOHN HUSTON

• Kritik bi moral povedati svojemu občinstvu, kakšne vrste film je. Njegova kritika ne bi smela biti samo ocena in zagotovo ne samo priporavnje zgodbe. Skušati bi moral svojemu občinstvu posredovati značaj in duha filma.

• Da, kritiki vplivajo name. Kaj pada: prizadeta kritika me je zadržala »na sledi«, kadar sem imel prav, in mi pomagala priti »na sled«, če sem se zmotil.

ELIA KAZAN

• Dolžnost kritikov do bravcev je, povedati jim, kaj misljijo o filmu, ali bo bravcem več... Mnogi od njih ne razumejo in ne opravljajo svoje najvažnejše naloge: omogočiti svojim bravcem, da bodo v filmu resnično našli večje zadovoljstvo. To je: pokazati, kaj je v njem, razsvetliti njegovo notranjost, razkriti njegovo blistvo; napraviti, da bo občinstvu gledanje filma pomenilo več...

• Nikoli kritike niso vplivale name. Ne verjamem, da bi mogli.

ALEC GUINNESS

• Posredovati občinstvu, za katero piše, svoje mnenje na najbolj zanimiv način, ki ga zmori.

ANITA EKBERG JE PONOVO SODELOVALA S FELLINIJEVIM — V NJEGOVI EPIZODI OMNIBUSA »BOCCACCIO 70«

JOHNNY HALLYDAY, KRALJ TWISTA, BO KMALU STOPIL TUDI PRED FILMSKE KAMERE

• Takrat, ko kritiki pišejo o njem, je delo že opravljeno in jaz lahko samo pritrdim njihovi graji ali ravnodušnosti, ali sem poln zadovoljstva ob njihovi hvali ali pa samo mislim, da so v vseh pogledih bolj ali manj v zmoti. Niti najmanj ne mislim nanje, kadar delam, zakaj ugotovil sem, da lahko delam samo v

MLADA NADEŽDA RUMJANCEVA JE ZA SVOJO VLOGO V FILMU »DEKLETA« DOBILA NAGRADO ZA NAJBOLJO ŽENSKO VLOGO NA FESTIVALU V MAR DEL PLATI

... novca na ljužem

Marlon Brando in Rock Hudson igra ameriška vojaka v Evropi v filmu »Zmagovavci«, ki ga režira Carl Foreman (Topovi z Navarona). Partnerke v njunih doživljajih so Sophia Loren, Jeanne Moreau, Christine Kaufman in Romy Schneider.

Hollywoodska sex-bomba št. 1 Jayne Mansfield igra v filmu »Alarmni zvonec«, ki ga snemajo v Rimu, glavno vlogo poleg šarmantnega francoskega igrača in šansonjera Maurice Chevaliera. Mimogrede; priletiti, a še vedno neverjetno mladostni Chevalier je pred kratkim izdal delček skrivnosti svoje mladostne svezine, ko je dejal, da »morajo moški njegovih let zgodaj v posteljo...«

Trije popularni igrači: Francoz Jean-Claude Brialy, Američan Anthony Perkins in Italijan Renato Salvatori bodo zaigrali tri izgubljence v filmu »Meč in tehnica«, ki ga bo režiral Henri Calef.

Maria Schell kot psihiater in Paul Hubschmid kot modni fotograf bosta 1. avgusta začela v Berlinu snemati film »Dva na eni blazini«.

Vedno bolj znana in vedno bolj iskana Christine Kaufman je skupaj z Donom Murrayjem (spomnimo se ga predvsem iz »Avtobusne postaje«) v Berlinu igrala v filmu »Predor 28«. Kot zanimivost: za kamero je stal Christinin brat, njene kostime pa je izdelala Christinina mati.

Jean-Claude Brialy bo partner Marine Vlady v filmu »Napišite mi umor« režiserja Frédéricka Knottea.

V novem filmu Julliena Duviviera, v katerem igra glavno vlogo Nadja Tiller, kriminalki »Pekoča jed«, je najbolj zanimiv prizor, ko ob krsti čudaškega pokojnika, po njegovi zapovedi v oporočki, žalovavci plešejo dunajski valček...

svoje zadovoljstvo ali pa včasih tako — da dosežem neke vrste kompromis z režiserjem.

DAVID NIVEN

• Kritik naj bi s pametno kritiko skušal dvigniti raven filmskega ustvarjanja na svetu.

• Kritik, ki ga visoko cenim, vsekakor lahko vpliva na moje delo.

PETER SELLERS

• Spodbujati občinstvo, naj gre gledat filme, ki kažejo resno umetniško prizadevanje, da bi nekaj povedali na zabaven način, čeprav so le deloma uspeli.

• Vsekakor vplivajo name stisti, ki resnično poznajo svoj posel, nikakor pa ne stisti, ki si delajo iz kritike denar in delo upotijo v svoji želji, da bi bili zabavni ali polemični.

NORMAN WISDON

• Kritik naj bi svojim bravcem nudil razumno in konstruktivno mnenje o filmu,

Film

ki ga je gledal, brez vnašanja osebnega poroga — ali pa nekakšen pregled, ki teži za tem, da bi njega ali njo spremeni v osebnost.

• Popolnoma odločno ne. Ne vplivajo name. Čutim, da je finančni uspeh važnejši, seveda skupno s splošnim javnim mnenjem. Reklama »od ust do ust« je zelo pogosto važnejša in močnejša.

FEDERICO FELLINI

• Nikoli ne berem slabih kritik. To bi bilo, kot da bi si svoj dom postavil zrcalo, ki malici podobo. Dobra kritika mi daje moč, posebno če je vesika. Seveda rajš berem pisane tistih kritikov, ki so imeli čas, da so razmisljili o mojem delu in niso bili prisiljeni napisati svoje ocene takoj, ko so videli film.

LEOPOLDO TORRE-NILSSON

• Po mnenju kritik igra dve vlogi: v svojih odnosih do publike in v svojih odnosih do umetnika. V prvi vlogi mora biti v iskremem stilu z duhom, mislimi in željami umetnika. V drugi vlogi pa mora dati umetniku sintezo misli neke idealne publike.

• Mislim, da je zelo težko reci, kaj na moje delo ne vpliva.

Jayne Mansfield in twist

Jayne Mansfield, ki je s svojimi zmerami konkurenčna plavolasi Monroe (101 - 53, 90) je izgubila v nekem rimskem nočnem lokalnu pri twistu (po navadah »sladkega življenja«) zgornji del obiceje in se predstavila ploskajočim gledavcem v nedrku iz črnih špic. Jayne je pozneje dejala: »O, saj to ni bilo nič.«

Petorica proti igralnici

27

Možak pri oknu je samo skomignil in se dalje smehljal. »Aretirani ste. Vsi skupaj,« je dejal. »Z ali brez dečka in Salt Lake Cityja in z Brickovo pomočjo ali brez nje. Dejstvo je, stegnil je roko in pogladil Bricka po laseh, toda ta je bil hladen in je še vedno brezizrazno strmel pred se, »da je Brick zdaj na strani pravice in reda.« Brick je še vedno z mračnimi očmi strmel v konice svojih čevljev. »Stvar je v tem,« je nadaljeval visoki mož, »da ni važno, kako smo vas ujeli. Ce se pri taki stvari pripeti le majhen spodrljaj, je to kakor luknjica v zemeljskem nasipu. Ves nasip se pričenja nenadoma trgati in krivenčiti ter rušiti. Zdaj pa nam ne delajte več težav, radi bi končali to zadevo. Kje je denar?«

Toda zdaj je bilo že prepozno. »Vprašajte ga!« sem dejal, stopil naprej in pokazal na Bricka. Brick se je ozril vame in nadaljeval sem: »Vprašajte tale mikrofon, saj mnogo obljublja in pravi, da vam bo vrnil denar. Prav, oprostite ga torej. Zazri sem se v Brickove oči. «Naprej, Brick, reši svoj vrat. Povej mu, kje je denar.« In pljunil sem mu v obraz.

V sobi je bilo mrtvaško tiho. Brick se je ozril vame s sovražnim pogledom, vendar sem se dalje odločno strmel vanj. Zatem je umaknil pogled in se spet zazri v svoje čevlje.

Visoki mož je čakal, dokler se ni vse končalo in nisem imel očitno več kaj povedati, potem pa se razumevalo ozrl v Bricka in dejal: »Nikar ne ravljajte tako z njim. Neumni ste, vendar bodite raje pametnejši in ravljajte tako kakor on. Zaveda se, da smo ga ujeli in tako pomaga, kolikor more. Najbolje bo, če storite kakor on.«

»Nisem neumen,« sem dejal in tako je bilo tudi res. Smehlja se sem se vrnili k svojemu stolu. Toda če se je on znal pogoditi, se znam tudi jaz. Prav tako, le da boste oprostili samo mene.« Priklimal sem na Tino. »Ona ni ničesar kriva. Prosila me je, naj ne sodelujem pri vsej zadevi, poudarjam, prosila. Vendar dogodkov ni mogla zavreti. Tukaj v Renoju sploh ni sodelovala pri ropu. Nikjer ni bila. Nisem hotel, da bi bila zraven.«

Visoki mož me je nekaj trenutkov gledal in se potem zasmjal. »V redu. Ce je tako, kakor ste povedali, ne spada zraven: če ni sodelovala pri ropu, jo bomo izpustili, to vam obljubljjam.«

»Ai,« je hotel spregovoriti Tina, vendar sem jo prekinil.

»Tihu! Lažje bom sam prenašal, kar me čaka. Saj vidiš, Tina. Nočem, da bi morala z nami. Spet sem se obrnil proti moškemu pri oknu. Nisem imel pravega upanja, vendar sem poskušal. »In prav tako želim, da izpustite tudi nas: Crucianka, Weinerja in mene. Obdržite lahko Bricka, on je bil tisti, ki nas je zapeljal in prisilil, da smo vse to počeli in natančno vam lahko povem, kako je ravnal...«

Smehlajoči se možkar je odkimal z glavo. »Radi bi se izmuznil, kaj, Mercer? V Renoju je bivanje kar prijetno. Saj lahko sam najdemo denar, če se zapišimo v to stvar. Toda splaća se vam, če nam poveste in dokle bomo izpustili, ako ni bilo vpleteno v rop. Toda to je vse. In sedaj – kje je denar? Nikar ne čakajte, sicer bom izgubil potrpljenje.«

»In njemu ne boste prizanesli? Bo tudi on dobil svoje?« sem pogledal proti Bricku.

Prav tako, kakor vsi ostali z vami vred.«

»V redu,« sem vstal. »Pokazal vam bom, kje je denar. Prav tamle! Bil sem smrtno utrujen, vendar mi je bilo v zadostenje, ko sem videl, kako je hladni, razumno možkar zastrmel. Vstal je in odkimal, saj ni vedel, o čem pravzaprav govorim. Brickov obraz je bil bled in osupel in poskušal je vstati. Manjši detektiv mu je položil roko na ramo in ga porinil nazaj na stol. Visoki mož in manjši detektiv sta šla za meno k oknu na drugi strani sobe.

Potegnil sem navzgor zaveso in pokazal. »Tamle je vaš denar,« sem dejal. »Dzajne ga lepo vidite. Imenitno se vidi.« Za trenutek sta strmela skozi okno, potem pa sta se namrščena obrnila k meni in ugotovil sem, da bo bolje, če ne bom več tako samozavezen in odrezav. »Na vrhu balona visi, sem jima pojasnil. »Balon, ki je last Haroldovega kluba. Denar je v platneni vrečici pod žicami na vrhu.«

Strmela sta preko mesta v majhno vrečico, ki je visela na jasnem nebuh nad Renojem in se bleščala v pozrem popoldanskem soncu. Potem se je visoki mož spet smehlja obrnil k meni. »Zelo dobro,« je dejal in priklinal. »To mi je všeč. Življenje je vedno zanimivo. Pravi užitek bo razširiti to novico.«

Obrnil se je in odšel preko sobe k eni izmed miz, vzel telefonsko slušalko in dejal: »Zvezlite me s Haroldovim klubom in jim povejte, kdo kliče.« Detektiv in jaz sva spet sedla. »Zdravol!« je spregovoril v slušalko visoki mož. »Kaj za vraga je vašim ljudem?« Rekal se je. »Mislim namreč vse to godrjanje o ropu. Mar se nikdar ne ozvre, po svoji lastni hiši!« Prenehaj je in poslušal. »Mislim, da je bil denar vse čas v hiši.« Spet se je zarejal in zabaval onega na drugem koncu žice ter užival v tem. Očitno ga je zelo zabavalo. Nenadoma sem bil še manjši in boj prestrašen kakor dotlej.

Smehlajoči se mož pri telefonu seveda ni ničesar zakrivil, kajti nezgoda se je pripravila nam in tako mu je bilo lahko, pa se je šalil z vso stvarjo. Zgubili smo prostost; morda za leta ali za vselej. In to je bil le običajen dogodek v dnevnem delu tega možkarja in ostalih policistov, nekaj, o čemer se lahko pošalijo preko telefona. Se nikdar nisem bil tako zgubljen in sam.

XXVI.

Visoki mož je odkobil telefon, sedel in se za trenutek zazri v nas, potem pa pokimal Tini. »V redu, lahko groste. Vrag vas odmeni iz Renoja.«

Tina je vstala in stopila proti meni, toda visoki mož je skočil izza mize in med naju. »Ne!« je dejal in pokazal s kazalcem proti vratom. »Vam! Tako!«

»Toda midva sva poročena!« — Tina je bil jokav in proseč. »Komaj od včeraj!«

»Poročena?« se je začudil. »Prav, v tem primeru torej ne zapustite Renoja. Ostanite tukaj, kakšnih šest tednov. Izpostavite si ločitev. Kar takoj zaprosite za ločitev, jaz se bom pa pogovoril z odvetnikom.« Tina je hotela stopiti mimo njega k meni, toda visoki mož je to preprečil. »Ne!« je dejal. »Niště razumel? Končano je, to je mimo. V zapor bo šel — za nekaj let. Poslednjie v življenju ga vidite, razen takrat, ko bo razprava. Odločite se in rešite stvar! Odidite, ločite se in pozabite nanj. Da, tako mislim, odidite in to takoj!«

Moral je oditi. Visoki mož je pospremil do vrat in ji zakril pogled, tako, da ge ni mogla obrniti in me pogledati. Popeljal jo je ven in zaprl vrata za njo, medtem ko sem sedel, poln sovražja.

Nazaj grede se je ozrl name. »Prepričani ste, da je to krutost, mar ne? Košček policijske suroveosti. Prav, Tole ni samo bednata domačica.« Stal je sredi sobe in nas opazoval — enega za drugim. »Prekleti bedaki,« je tiho dejal in nejevoljno odkimal z glavo. »Ne zavedate se, kaj se je zgodilo z vami, mar ne?« je vzrojil. »Nikar ne mislite, da bo vse zlahka minilo! Čas je, da nehate mislite na žene in dekleta, pa vse ostalo, kar vabi človeka znotraj nevadskih meja. Pri bogu!« je vzkipel. »Zapravili ste svoja življenja. Koliko let imate: osemnajst, devetnajst, dvajset? Mnogo več že ne!«

Stal je sredi sobe, nne gledal in globoko dihal. Potem je tiho nadaljeval. »Prav, ne morem vas obtožiti in obsoditi, vendar vern, kaj vas bo dolgeto. Trideset let boste dobili. Odsedeli pa dvajset. Veste kaj? Takrat, ko vas bodo spustili, bodo ljudje, ki so zdaj vaši sošolci, že imeli otroke — tako stare, kakor ste vi sedaj.«

Naglo se je obrnil k meni. »Poročeni, kaj?« je zlobno dejal. »Prav, čestitam vam. Upam, da sta preživelova skupaj dva lepa dneva, kajti to je vse, kar ste imeli od življenja z njo. Morda mislite, da vas bo čakala? Da, ločila se bo, morda res šele čez leto dni. Tako se navadno zgodi. Morda včasih potpre celo dve leti pa tri ali celo štiri. Le ena je nekaj vzdrlala sedem let. Tale pa ne bo čakala dvajset let, vi prekleti bedaki, saj tega ne zmore! Življenje ni dolgo. Odšla je, da bi ji dovolili ločitev z ami. In poročila se bo s komerkoli drugim. Le eno življenje ima in ne more čakati.«

Pričel je hoditi po sobi z zamislenjem in jezni obrazom. Strelj je v pod in se večkrat jezno ozrl na nas. »Imela bo otroke. Ležala bo v postelji z drugim, ne z vami, imela bo otroke in po dveh letih se ne bo več spominjala vašega obraza in tudi vi ne njenega. Pet, deset let bo minilo pa sploh ne bo več pomislila na vas.«

Od časa do časa se je s pogledom pomudil na naših obrazih. »Ne morete si predstavljati, kaj pomeni dvajset let,« je dejal tiho, skoraj šepčeta. »Tega si ne morete misliti in prepričani ste, da boste pričeli živeti znova, ko vas bodo izpustili. Tako mislite in prepričani ste, da bo vse dobro, ko boste prišli iz zapora. Imeli boste nekaj sivih las, toda ostalo bo v redu, kakor v filmih. Mislite, da se boste poročili? Kaj pa si sploh predstavljate? Kaj vendar, nameravate storiti, ubogi siromaki, ko vas bodo izpustili? Kako si boste služili kruh? In kdo, za vraga, se bo hotel poročiti z vami?«

Stopil je k oknu in sedel. »Mar sploh veste, kaj se bo zgodilo z vami v zaporu? Utrudili se boste in zredili, kakor večina in ta utrujenost je posebne vrste — kazniliška utrujenost — in te ljudje, ki so na prostem, sploh ne poznajo. Ljudje v kaznilišču se zredijo, toda ta debelost je nezdrava, odvišna in ogabna. Tam so fantje komaj trideset let s trebuhi, debelimi rokami in nogami in maščobnimi gubami na tilnikih. Zaporniki se ne gibljejo in ne telovadijo in vse, kar imajo, je hrana. Tako se pričnejo rediti.« Govoril je s poudarkom in seagnil proti nam: »In še nekaj — lašje jim izpadajo, pa zobe izgubijo, ne vrem zakaj. Da, preidele zobe zgubite! Ljudje, ki obiskujejo kaznilišča, me sprašujte, čemu je v njej toliko starcev.« Zasmjal se je. Kratko in gremko. »Pa niso starci! Osemindvajset, devetindvajset, trideset, enaintrideset pa dvanaintrideset let imajo in rumeni so kakor jajca, pa brez zob in debeli — moj bog, človek se ji dotakne pa potem dvajset minut briše roke od studa. Tako je z mlajšimi. Siarejši ubrejno drugo pot in postanejo izsušeni okostnjaki.«

Sedel je, nam kimal z glavo in se rahlo smehljal. »Le mislite na ženske, fantje,« je dejal sladkobno, »mislite nanje, kajti to vam edino preostane. Kar premišljajte o njih.« Oddahnil se je: »Moj bog nobenega upanja nimate. Vašo zadevo ste dobro pripravili, nikoli ne bi pomisili na kaj takega. Vendar niste imeli možnosti, da bi uspeli. Pustimo sičaj, tudi sicer bi vas našli: korak za korakom. Zadeva je bila nemogoča. Ničesar niste dobili in zapravili ste svoja življenja. Zdaj ste mrtvi — ujelo vas je! Cemu, za vraga, me trpinčete. Vsi skupaj!«

Tihu je obsedel in lahko srdito trzal z nogo, prav tako nemirno kakor maček, ki lovi svoj rep. Ni mi bilo potrebno razmišljati o vsem, kar nam je povedal. Premišljeval pa sem, daj bom imel priložnost, da bi se ubil. Kajti vedel sem, da je bilo res vse, kar nam je povedal. Se zjutraj sva s Tino stala na Mount Rose in se podila po šest čevljem visokem snegu, sonce nazu je grelo v hrbot, nebo krog nazu pa je bilo čisto in sinje. Zajirkovala sva ob jezeru Tahoe ter opazovala bore in kristalno čisto vodo. Vse to se je zares zgodilo, zdaj — nekaj ur kasneje — pa je kazalo, da nikdar več ne bom viden vsega tega, ne Tine, razn morda nekaj minut ob obisku, kjer je ne bom mogel ničesar povedati in bo med nama jeklena reščka.

»Prav, fantje, kako se počutiš?«

Nihče mu ni odgovoril. Dvignil sem pogled, Guy je pogledal brezizrazne kakor slepec. Jerry je stal smrtno bled, zamišljen sam vase in strmel nekam v prazno. Brick je sedel s komolci na kolenih in s povešeno glavo in opazil sem prva znamenja plešavosti na njegovem temenu.

Strma je pot do poklica

Da, strma je pot do poklica. To občutim tudi sam, zakaj sam se bom moral odločiti. Kakšen poklic si bom izbral? Rad bi bil srečen in zadovoljen. Poklic je v življenju pomemben in zato ne moremo

no odločil, me je navdajala z neko brezkrboščijo. A zdaj je privršalo kot vobar. Lahko truda, je začel oče.

In brezkrboščno srce so napolnilo temni, preteči oblaki in do mama. Začele so padati prve težke kapljice. Zapiral sem se nekam vase in premisljeval. Postajal sem nervozen. Starši so se začeli zame. Povpraševali so o mnogih poklicih, a ni bilo uspeha. Ne morem se odločiti.

Skrbi me iz dneva v dan. Moje veselje: živilstvo, zgodovina, književnost! Torej prostveni delavec! No... morda... Vendar dolg studij in nič preveč donosen poklic, kar sem slišal.

Razgovarjali smo se o tem. Doma ne boš! Je preveč

in brezkrboščno srce so napolnilo temni, preteči oblaki in do mama.

Pa spretan nisi preveč, je dejal oče.

Zadelo me je. Res nisem

preveč spretan, a tudi neroden

ne. Hotel sem nekaj ugovarjati, a miata ni pustil do besede:

»Študiral boš naprej, toda

kaj. Ce greš v gimnazijo, nisi

že nič. Tudi ne veš, že bom

mogel vzdržati teh deset let.

Nisem več mlad.« Da, to vem.

Na srednjo torej! Toda kam?

»Janez bo profesor!« je menila tetka.

»Kaj pa teologija?« se je

dvignil eden izmed sorodnikov. Nasmehuil sem se. Teologija, hm. Se zapri bi me

radi, tako kot pesnika Gregorčiča. Ne!

Torej, to ne? Kaj pa Izbi-

raj, Janez, zadnji čas je, da se

odloči!

V mlado in nekdaj brez-

skibno srce vedno gostuje pa-

dajo težke kapljice skribi...«

JANEZ TUŠEK

mlada rast

kar reči: »Kovač bom! Arhitekt bom! Nikoli nisem jemal poklic tako resno. Misel, da se bom zanj pravočas-

Zvesti lovski pes

Tako mi je pričevalo stric:

Vreme je bilo deževno in burja je brila čez Prokletije. Planinski venec med Škadarškim jezerom in Jadranskom je skoraj gol. Ceprav je lovec Maks Kredele kot domačin dobro poznal nevarnosti ob načilih ohladitvji zraka, se je odpravil v planino, da bi uplenil kuno zlatico, ki je tam

pogosta. S seboj je vzel le svojega balkanskega goniča.

Januar je najboljši čas za lov na kune, ker je pozneje njihovo krzno manj vredno.

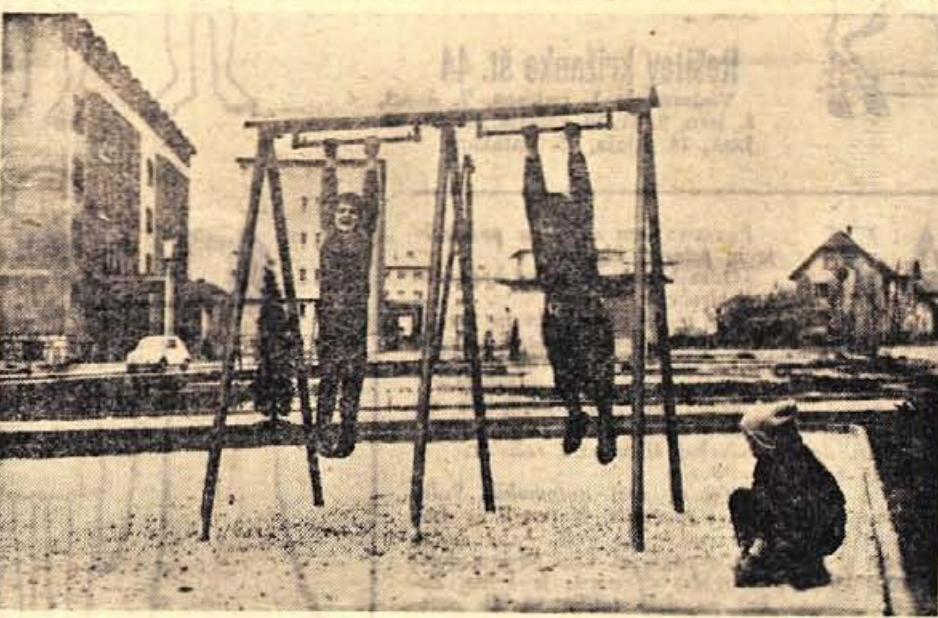
Pri odhodom z doma je Maks Kredele povedal, da je namenjen na Babino polje, kjer je prejšnje leto uspešno lovil. Nenadom se je vreme spreverglo. Snež je pokril gozd in skalo. To je bilo dobro, ker so sledovi v snegu izdajali bivališča dragosnih koňuharjev.

Maks Kredele je močno utrujen prisel do izvirka na Milčini ravni. Tam se je odpočil, se okrepljal in odčkal, potem pa utrujen od težavne noči zaspal. Iz spanja se ni več prebudil. Kredelejeva družina je takoj drugi dan obvestila Ljudsko milico, da se lovec ni vrnil, ceprav je obljubil, da se vrne še isti večer. Patrola je krenila na Babino polje in začela z načrtnim iskanjem pogrešanega loveca. Sele tretji dan so miličniki zasilišči evljenje in slabotno lajanje psa. Sledili so mu in našli Maksra Kredele zmrznenega ob izvirku. Zvesti pes je celo tri dni čival gospodarja sredi zasnežene planine.

ANTON OBLAK

Dež, ki pada, nastane iz grobni kapljic, ki jih prinese veter iz bližnjega velikega slapa. Modan veter piha vedno v smeri delte reke Parane. Te vodne kapljice zanese veter v višino, kjer se zaradi mraza stvorijo v dežne kapljice in padajo na zemljo v obliku večnega dežja.

ANTON OBLAK

GUGALNICA NA JESENICAH V NASELJU »PLAVZ« JE VODNA POLNA OTROK, KI ŽE SEDAJ ŽELIJO BITI V OBLAKIH

Zakaj ribe ne govorijo

Ko je očka pričevalo svoje doživljaje, ga je vprašal Jurček:

»Zakaj ribe ne govorijo?«

»Kar ti govori pod vodo?« se je v besedo njegov oseletni brat.

VSAK PO SVOJE PREZIVLJA CAS, V KATEREM JE PROST SLUŽBENIH ALI PA SOLSKIH OBVEZNOSTI. — TALE PIONIR SE JE NA PRIMER ODLOČIL, DA BO NA RAZPOLAGO ZA PROMETNO VZGOJO. NASLI SMO GA, KO JE KOLESARJEM, KI SO BILI PREVEC NERODNI ZA NA CESTO, PA TUDI DRUGIM, DELIL BROŠURICE O CESTNIH PREDPISIH. OTROCI OKOLI NJEGA PA SO PRAV TEDAJ PREZIVLJALI SVOJ PROSTI CAS TAKO, DA SO GA OPАЗOVALI

Bajka o lokvanju

Neke zvezdnate noči se je mlad vojak sprehajal ob obali jezera. Mladenič je gledal Velikega medveda in ostale zvezde, ki jih je poznal. Nenadoma je zagledal lepo svetlo

zvezdo, ki je prej že nikdar ni videl. Zelel si je, da bi pozmagati. Sama bom poi kala kraj za svoje bivališče.«

Postal je utrujen in zaspal. Sanjal je, da je lepa zvezda prišla k njemu. Stala je na vodo, je morska globina poleg njega kot lepa mlačenka. Bil je tako razburjen, da sploh ni mogel govoriti. Končno mu je dejala:

»Zeleta bi živel z ljudmi na zemlji. Kje bi si lahko uredila svoj dom?«

»Lahko bi stanovala na visoki cesti, je rekel mlačenč, njene veje so močne in tam bi bila varna.«

»Ne,« je dejala deklica. »Edina družina mi bodo na cesti ptice. Želim biti skupaj z ljudmi, ki jih ljubim.«

»Uredi si dom na pobočju griča, je predlagal mlačenč, »u' laoko gledala ljudi, ki odhajajo na delo.« Vendar je deklica odkimala z glavo.

»Bi morda želela živeti v zeleni dolini,« je upraval mladi vojak. »Tam je mirno in tisoč.« Zopet je lepotica ponosno odkimala z glavo.

»Kaj pa, če bi stanovala na vrhu visoke stene, nad slapom?« Tudi ta predlog je zanimal.

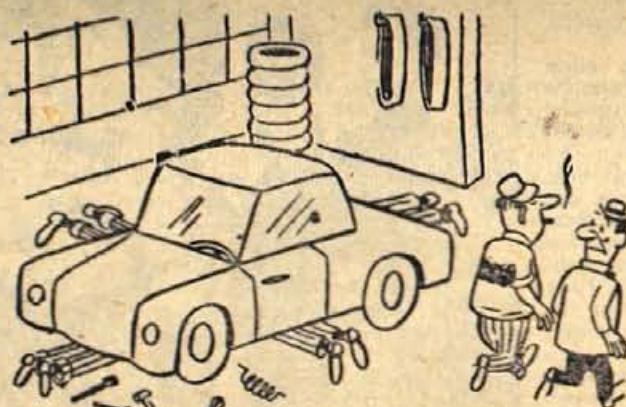
Dejala je: »Niti eno od predloženih mest mi ni všeč.«

Japonček in morski pes

Dečku iz neke japonske vasi je uspelo premagati morski pes. Tako se je zgodilo:

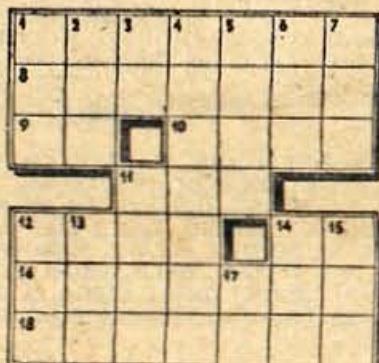
Nekega dne je odšel z očetom na ribolov. Ko so bili precej odmaknjeni od obale, je nenadoma padel v vodo. Tedaj je proti njemu priplaval morski pes. Deček je juško zgrabil nož, ki ga je imel pri roki. Zadal mu je nekaj udarcev, vendar se morski pes ni predal. Na pompol je prihitel tudi dečkov oče in tako sta skupno premagala morskega razbojnika,

TUDI PRI NAS

Spet kvartajo

Križanka št. 45

Vodoravno: 1. barvitost, 8. užitne morske školjke, 9. kemijski simbol za kalcij, 10. ime violinista Ozima, 11. bosanska reka, 12. ansambel narodnih plesov iz Zagreba, 14. kemijski simbol za rubidij, 16. čustvena razgibanost, 18. požigavec iz strasti.

Navpično: 1. debelavec, 2. žuželka z želom, 3. kratica za Ljudsko tehniko, 4. veletok v Južni Ameriki, 5. glavno mesto latvijske republike v SZ, 6. ime pesnika Grudna, 7. veznik, 11. premik zemlje zaradi erozije, 12. zal, mikaven, 13. sodobna izvedba spačka, 14. železov oksid, 15. nekdanji hrvatski poglavjar, 17. začetnici avtorja Smrti Smail-age Čengiča.

AKTUALNO

...In za očka je zelo dobro, da si malo odpocije od pisarniškega dela

ZNAJTI SE JE TREBA

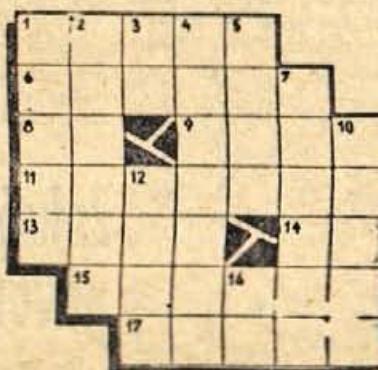
SHUJSEVALNA KURA

— Vaša shujsevalna kura gospod zdravnik je izvrstna. Z uspehom sem jo preizkusila na svojem možu.

In bog je ustvaril ženo

Križanka št. 46

Križanka je magična, zato velja prva številka za vpis vodoravno, druga pa za navpično:

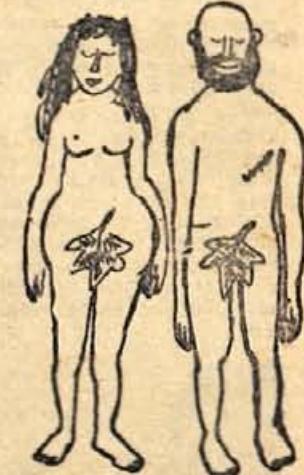
1., 1. neumnica, 6., 2. pismena obveza, 8., 3. vzviklik bolečine, 9., 12. ime filmske igračke Turner, 11., 4. vodni ptič, 13., 5. riževo žganje, 14., 16. avtomobiliska oznaka Niša, 15., 7. znana oseba, 17., 10. ime pevke Zubović.

Rešitev križanke št. 43

Vodoravno: 1. stavka, 7. komfort, 9. eni, 10. zel, 11. ta, 12. Paka, 13. korak, 14. svila, 16. Lima, 17. OG, 19. ako, 20. obo, 21. paničen, 23. rožeta.

Rešitev križanke št. 44

Vodoravno: 1. pajesen, 7. Avari, 8. jaro, 9. at, 10. erozija, 12. SI, 13. Izak, 14. Ajaja, 15. natakar.

MRAZ

•Niti z vžigalnikom ne gre, sem dejal po daljem času.

•Nimaš sveče! je uprašala nežno.

Svečo sem imel na podstrešju.

•Štiri nadstropja gori, štiri dol. Kaj morem, če je Ela naša znanek!

•Moraš z roko zavarovati plamen, je dejala Ela, ki je teoretično vse vedela. Malo sem si prismedil kožo; poizkus je trajal 10 minut.

•Nehaj! se je spomnila, •prinesi kladivo, bomo razbili okno.«

Ponovno sem odšel na podstrešje in prinesel kladivo.

•Odmakni se, da te ne bodo zadel drobci.«

Ona se je odmaknila in jaz...

•Treba bo močno udariti, da se bo razbilo tako odporno okno.«

•Sedaj bi se lahko odpeljala.«

Nenadoma sem opazil, da me nekako čudno gleda.

•Nekaj ti moram reči...

•Povej.«

•To ni moj avtomobil. Sedaj sem se spomnila. Moj stoji na drugi strani.« Ne vem, kako čudno sem jo pogledal. Ona pa je nedolžno rekla: •Tovarna je kriva. Za kaj pa dela toliko enakih avtomobilov.«

SIMON KARNIGEHT

